

Kaupunkipolitiikka – näkymiä kehittämiselle ja uudistamiselle

Olli Voutilainen
TEM/Yritys- ja alueosasto

Alueiden uudistumisen neuvottelukunta 17.11.

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kaupunkipolitiikka pidemmässä katsannossa

- Suomessa on toteutettu kaupunkien kilpailukyvyn vahvistamiseen tähtäävää kaupunkipolitiikkaa noin kahdenkymmenen vuoden ajan
- Poliitiikan keskeisenä ideana on mahdollisuuksien hyödyntäminen, joka on tehnyt Suomesta edelläkävijän
- Kaupungit tunnistetaan kilpailukyvyn, kasvun ja hyvinvoinnin merkittäviksi tuottajiksi. Esimerkkinä mm. vahvistuva kytkentä kansalliseen Kasvun agendaan.
- Kaupunkipolitiikka on ollut pääosin ohjelmallista ja sittemmin kaupunkien ja valtion sopimukselliseen kumppanuuteen perustuvaa
- Pääsääntöisesti kaupunkipolitiikan kohteena ovat olleet toiminnalliset kaupunkiseudut

Suomi kaupunkipolitiikan kansainvälisessä kuvassa

- Tuonut ensimmäisten joukossa Euroopassa uusia kehittämistapoja kaupunkipolitiikkaan (mm. triple-helix, myöhemmin neloskierre sekä MAL-kehittäminen)
- Ollut muutaman muun maan ohella eturintamassa luomassa sopimukseen perustuvaa kaupunkipolitiikkaa
- Uranuurtaja avoimen datan hyödyntämisessä kaupunkikehittämisessä
- Vahvaa ja muiden seuraamaa kehitystä älykkään kaupungin ratkaisujen luomisessa ja digitaalisuuden hyödyntämisessä

Miksi kehittämään ja uudistamaan?

- Tunnistettu tarve kaupunkipolitiikan sisältöjen ajantasaistamiselle ja toimintatapojen kehittämiseksi
- Korostettu myös tarvetta vahvemmalle, näkyvämmälle ja kansallisesti osallistuvalla kaupunkipolitiikalla
- Kaupunkien ja maakunnan välinen rajapinta määrittyy uudelleen hallinnon uudistusten myötä
- Valmistelu antaa mahdollisuuden tunnistaa kaupunkipolitiikan kehittämistarpeita, luo suuntaviivoja uudistamiselle ja muodostaa pohjaa tulevan hallituskauden kaupunkipolitiikalle
- Ajallisesti vuoden 2018 aikana käynnissä kaupunkipolitiikan kannalta useita tärkeitä prosesseja

Aikataulua määritteleviä etappeja

- Ministeriöiden tulevaisuuskatsaukset valmistuvat loppukeväästä 2018
- Koheesiopolitiikan rahoituskehys komissiosta julki ennen kesää 2018
- Kasvusopimusten jatkosta on määrä linjata hyvissä ajoin ennen 2018 loppua
- Uuden hallituksen ohjelmaan vaikuttaminen kevääseen 2019 saakka

=> Ensimmäinen kaupunkipolitiikan suuntaviivapaperi keväällä

Valmistelun tavoitteet

- 1) Vahvistaa kaupunkipolitiikkaa ja sen näkyvyyttä tulevaisuusorientoituneena valtion ja kaupunkien kumppanuuden varaan rakentuvana työnä,
- 2) Tehdä linjauksia ja ehdotuksia kaupunkipolitiikan ja sen välineiden kehittämiseksi ja uudistamiseksi,
- 3) Konkretisoida ja täsmentää kaupunkipolitiikan muotoja ja toiminta-alaa hallinnollisten uudistusten muovatessa toimintaympäristöä
- 4) Vahvistaa kaupunkipolitiikan yhteen kokoavaa otetta

Taustaksi kuvataan ajantasaisesti Suomen kaupungistumisen piirteitä

Alustavia aihekokonaisuuksia ja kysymyksiä

- **Kaupungit uuden kasvun ja hyvinvoinnin luomisen paikkoina**
 - Miten tehostaa kaupungistumisen ”kerrannaishyötyjä”?
 - Miten edesauttaa laadukasta kaupungistumista?
- **Kaupunkipolitiikan temaattisten tavoitteiden ajantasaistaminen**
 - Mitä ovat nykyisiin ja tuleviin tarpeisiin vastaavat temaattiset painopisteet ja uusiin mahdollisuuksiin tarttuvat sisällöt?
 - Esim. tekoälyn, robotiikan ja autonomisen liikenteen tai kiertotalouden ja puhtaan teknologian mahdollisuudet kaupunkikehitykselle?
- **Kaupunkien ja kaupunkiseutujen hallinta**
 - Millä tavoilla tuoda näkyviin ja vahvistaa toiminnallisten kaupunkiseutujen tarpeellista roolia?
 - Kuinka kannustaa rakenteilla ja niihin muotoutuvilla käytännöillä kaupunkia kehittämistyöhön?
 - Miten rakentaa kaupunkien ja maakuntien yhteistyötä hallinnon ympäristön muuttuessa?
- **Kaupunkipolitiikan toimintatavat ja kehittämisotteet**
 - Millaisia uusia toimintatapoja tulisi tuoda kaupunkipolitiikkaan?
 - Millaisin uudistuvien välinein kaupunkipolitiikkaa tulisi jatkossa tehdä?
 - Miten konkretisoida kaupunkien roolia aktiivisina kehitysalustoina yrityksille ja asukkaille?
 - Kuinka tuoda aktiiviset kaupunkilaiset kehittämiseen ja lisätä avoimen osallisuuden toimintatapaa?
- **Näkyvyyden lisääminen, viestintä ja vaikuttaminen**
 - Miten yhdensuuntaistaa eri toimijoiden kaupunkipoliittista viestiä?
 - Kuinka muotoilla viestintää käyttäjälle sopiviin formaatteihin?
 - Vaikuttaminen EU-tasolle, erityisesti koheesiopolitiikkaan?

Kiitos

Kuvat: 6Aika ja TEM